

Johan Dahl, landsstýrismaður í oljumálum heldur, at pengarnir frá oljufeløgnum til førleikamenning eru komnir væl við.

Oljupengar koma væl við í føroyska samfelagnum

Jan Müller

22.04.2014 - 09:56

[Oljan.fo](http://oljan.fo)

Síðani oljufeløg finga leitiroyvi á føroyska landgrunninum fyri skjótt 15 árum síðani hava tey latið 128 mió. kr. í stuðuli til førleikamenning. Meginparturin av pengunum er brúktur at førleikamenna føroyingar innan ymsar vinnugreinar og útbúgvingar. Hetta sæst at lesa í tilfari, sum Johan Dahl, landsstýrismaður hevur fingið latið gera í sambandi við lógaruppskot, sum hava verið fyri í løgtingum og sum snúgva seg um oljuvinnuna.

Johan Dahl sigur við oljan.fo, at tilfarið er hugaligur lesnaður, tá hugsað verður um at fyrireika okkara samfelag til eina komandi oljuvinnu. Hóast vit enn onga olju hava funnið í rakstrarverdum nøgdum, so eru førleikapengarnir frá oljufeløgnum komnir væl við heldur hann fyri.

Johan Dahl, sum neyvt fylgir við gongdini, nú tveir avgerandi brunnar verða boraðir í ár, sigur, at førleikapengarnir hava uttan iva eisini havt við sær, at alt fleiri føroyingar hava leitað sær vitan, útbúgvingar og stórv, sum hava tilknýti til olju- og frálavinnuna sum heild. Og tað kann koma væl við, tá og um vit gerast oljutjóð.

Førleikamenningarstuðul frá loyvishavarum við loyvi til leiting eftir og framleiðslu av kolvetnum er ásettur í leitoloyvunum, har tað stendur, at loyvishavarar skulu nýta pening til førleikamenning. Í fylgiskjølum til loyvini er upphæddin ásett. Peningurin skal nýtast sambært leiðreglunum, settar av landsstýrismanninum. Leiðreglur eru gjørdar í 2001. Tær áseta m.a., at stuðul til førleikamenning kann latast til virkseml við tilknýti til oljuvinnuna, men kann eisini latast til annað virkseml. Sum høvuðsregla er galdandi, at stuðul verður veittur til fyrítøkur, stovnar og hægri lestur.

Tað eru loyvishavararnir, ið umsita peningin, teir hava bundið seg at nýta, og teir gera av, hvørjar verkætlanir, teir lata stuðul til. Jarðfeingi fær uppgerðir og hevur eftirlit við, at peningurin verður brúktur sambært leiðreglunum.

Tá fyrstu loyvini í 2000 vórðu latin, bundu loyvishavararnir seg til at nýta 84 mió. kr. til førleikamenning.

Síðani hava loyvishavararnir higartil bundið seg at nýta 44 mió. kr. antin í samband við veitan av nýggjum loyvum ella í samband við leingjan av loyvum. Við verandi loyvum veksur upphæddin við umleið 2 mió. kr. árliga.

Tilsamans hava teir bundið seg til at nýta umleið 128 mió. kr. Av hesum eru umleið 20 mió. kr. ikki brúktar.

Pengar farnir til

-Hvat eru so pengarnir brúktir til?

“Feløg hava nýtt ymsar leistir at veita stuðul eftir. Onkur hevur mest lagt seg eftir at veita stuðul til útbúgvingarverkið og gransking. Onkur annar hevur býtt nøkulunda javnt millum vinnu og útbúgvingarverk/gransking.”

Nøkur dømi um sløg av stuðlaðum verkætlanum/átøk:

· Skeið til luttøku í oljuvinnuni (tilbúgving, trygd, supply, flúgving, boring, sveising, málskeið)

· Oljuverkfrøði undirving á Fróðskaparsetrinum

· PhD

o Oljuvísindi

o Náttúruvísindi

o Læknavísindi

o Aling

- Vinnuháskúlin - víðariútbúgving av lærarum
- Handilsskúlin - MBA útbúgvingar
- Fiskirannsóknir
- Vitanarmening viðv. aliútgerð og fiskivinnuútgerð
- Orka
- Leiðsluskeið

Landsstýrismaðurin vónar, at avleiðingarnar av førleikapengunum fara at síggjast aftur í samfelagnum og vísir á, at verður oljan funnin á landgrunninum í ár, so hava vit í hvussu er sett sjøtul á og væl tað at taka ímóti eini oljuvinnu. Hann leggur eisini dent á, at vit fram til, at fyrsta oljan kemur upp úr undirgrundini um 5 til 10 ár - um hon verður funnin - leggja viðurskiftini soleiðis til rættis, at oljutilgongdin fer at gagna øllum samfelagnum skilabest.